

konvention, Bernerkonventionen af 1886, opstod spørgsmålet om at bringe den danske forfatter- og kunstnerretslovgivning i en sådan form, at en tiltrædelse fra Danmarks side af nævnte konvention blev mulig. For kunstnerrettens vedkommende var ønskeligheden af at sikre den skabende frembringer retsbeskyttelse ikke blot i hans hjemland, men også i så mange fremmede stater som muligt, ganske klar. Kunstværker — og det samme gælder de rene musikværker — har mulighed for i den skikkelse, ophavsmanden har givet dem, at vinde forståelse og anerkendelse også uden for hjemlandet. Det samme kan naturligvis ikke siges om forfatterværkerne, der jo kun kan opfattes af dem, der forstår det sprog, i hvilket de er affattede. For forfatterne er det derfor en afgørende forudsætning for, at de skal kunne få noget ud af den internationale retsbeskyttelse, at der gives dem beskyttelse imod iværksættelsen af utilladte oversættelser af deres værker. Og dog har retsbeskyttelsen netop for så vidt angår dette punkt haft vanskeligt ved at bane sig vej.

Den danske forfatterlov af 1857 kendte således ikke til beskyttelse af værker mod den bearbejdelse, der består i omskrivning af et værk fra den ene form til den anden eller fra det ene sprog til det andet. Først ved tillægsloven af 1889 anerkendtes en enkelt side af en sådan retsbeskyttelse, idet der, som foran omtalt, gaves forfatteren beskyttelse mod, at andre foretager dramatisering af hans værk, hvorimod beskyttelsen imod oversættelser stadig måtte lade vente på sig.

Da Bernerkonventionen allerede i sin oprindelige affattelse beskyttede mod oversættelser — omend kun i begrænset omfang, nemlig i 10 år fra originalværkets første offentliggørelse at regne — var det nødvendigt at tilvejebringe sådan retsbeskyttelse i den danske forfatterlov. Af hensyn til ønskeligheden af, dels at kunne tiltræde Bernerunionen, dels at få kodificeret de mange spredte lovbestemmelser på forfatter- og kunstnerrettens område (love af 1857, 1864, 1866, 1868, 1879 og 1889) toges der i begyndelsen af 1890'erne fat på udarbejdelsen af en helt ny lov om forfatter- og kunstnerret. I dette arbejde deltog repræsentanter såvel fra Danmark som fra Norge, og det lykkedes som nævnt i indledningen at udarbejde et fælles dansk-norsk udkast til en sådan ny lov. Medens dette udkast i Norge blev til lov allerede i 1893, og Norge snart derefter tiltrådte Bernerunionen, vakte det nye danske lovforslag, der på mange måder udvidede forfatter- og kunstnerretten, og således også bragte beskyttelse mod oversættelse i den udstrækning, som Bernerkonventionen af 1886 for-

udsatte, stærk modstand i rigsdagskredse, hvor betænkeligheden ved at indrømme den beskyttelse for hele den fremmede oversættelseslitteratur, som var prisen for, at danske forfattere i udlandet kunne opnå en tilsvarende beskyttelse, var meget fremherskende.

Først i 1902 lykkedes det at få gennemført loven, der udstedtes som lov om forfatterret og kunstnerret nr. 189 af 19. december 1902. Denne lov svarer i sin opbygning, sin paragrafinddeling og sin hele almindelige affattelse ret nøje til den nugældende lov, omend naturligvis enkeltreglerne på mange punkter er undergået ændringer ved de stedfundne revisioner i 1904, 1908, 1912 og 1933. Endvidere svarer loven af 19. december 1902 på ganske enkelte punkter nær til den norske lov om forfatterret af 4. juli 1893, der med visse ændringer af 25. juli 1910 var gældende norsk ret indtil 1930.

Loven af 1902 gav både mundtlige og skriftlige forfatterværker og musikalske kompositioner beskyttelse mod offentlig udspreddning ved mangfoldiggørelse ad mekanisk eller kemisk vej, ved dramatiske opførelser og — dog i et vist begrænset omfang og kun under forudsætning af forbud på titelbladet — ved offentlig udførelse eller oplæsning. Kunstværker beskyttedes mod offentlige gengivelser. Beskyttelsen varede i 50 år efter kunstnerens død, hvad der for forfatterrettens vedkommende var i overensstemmelse med gældende ret, medens det for kunstnerrettens vedkommende betød en udvidelse, jfr. fremstillingen i det foregående. Beskyttelse mod oversættelser gaves i det i Bernerkonventionen af 1886 forudsatte omfang, nemlig i 10 år efter originalværkets første offentliggørelse.

Imidlertid var Bernerkonventionens regler på dette punkt blevet ændrede ved en tillægsakt, der vedtoges på en konference i Paris i 1896, og som bragte oversættelsesbeskyttelsen et vigtigt skridt henimod den naturlige form for denne beskyttelse. Tillægsakten bestemte nemlig, at forfatteren foruden en ubetinget beskyttelse mod oversættelser i 10 år kunne kræve en beskyttelse af ligeså lang varighed som beskyttelsen mod gengivelser på originalsproget, når han inden 10 år efter originalværkets første offentliggørelse lod offentliggøre en oversættelse på det sprog, for hvilket beskyttelsen ønskedes.

Bernerkonventionen tiltrådtes af Danmark fra 1. juli 1903 at regne, men da man ønskede en til tillægsakten af 1896 svarende regel angående beskyttelse mod oversættelser indført i den danske lov, vedtoges en lovændring herom ved lov nr. 62 af 29. marts 1904, hvorefter hele loven bekendtgjordes som en ny lov, lov nr. 63 af 29. marts 1904.